Проект !

МОТИВИ

към проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 2008 г. за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост (обн., ДВ, бр. 24 от 2008 г)

1. Причини, които налагат приемането на проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 2008 г. за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост.

Настоящите промени в Наредба № 8 от 2008 г. за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост (обн., ДВ, бр. 24 от 2008 г.), наричана по-долу „Наредбата", се налагат поради необходимостта от правна уредба за създаване на нормативно основание за реализиране на интеграция на Централизираната информационна система „Съдебен статус" (ЦАИС „Съдебен статус") с Единната информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП).

Това ще доведе до оптимизация на работните процеси в бюрата за съдимост, което от своя страна ще доведе и до по-голяма ефективност и бързина при осъществяване на задълженията на органите на досъдебното производство.

На следващо място се налага необходимостта от улесняване на органите на досъдебното и съдебно производство в процеса за предоставяне на справки за съдимост.

Необходимо е и синхронизиране на разпоредбите на Наредбата със Закона за електронното управление в частта за предоставяне на електронно свидетелство за съдимост чрез посредник.

2. Основни цели на проекта на Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 26 февруари 2008 г. за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост.

С предложените изменения и допълнения на Наредба № 8 от 2008 г. се цели:

- създаване на нормативно основание за осъществяване на интеграцията между ЦАИС „Съдебен статус" и Единната информационна система за противодействие на престъпността, което ще позволи непосредствен обмен на данни между двете системи;
- оптимизация на работните процеси в бюрата за съдимост;
- по-голяма ефективност и бързина при осъществяване на задълженията на органите на досъдебното производство.

3. Основни предлагани промени в проекта на Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 26 февруари 2008 г. за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост.

С проекта на Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 26 февруари 2008 г. за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост се правят следните основни промени:

По § 1 от проекта относно чл. 2:

С цел синхронизиране и уеднаквяване правомощията на бюрата за съдимост при районите съдилища и тези на Централно бюро „Съдимост“ (ЦБС) при Министерството на правосъдието, касаещи данните за съдимост на лицата, съобразно териториалният принцип за обработка на този вид информация, по месторождение на лицето, и предвид че в настоящата уредба на чл. 1, ал. 2 на ЦБС са дадени повече права се предлага промяна на чл. 2, ал. 1 от Наредбата.

Към настоящия момент ЦБС освен да събира и съхранява данните за съдимост на съответните осъдени лица, има правомощие и да актуализира тази информация. С предложените промени в чл. 2, ал. 1 от Наредбата ще се уеднаквят правата и задълженията на всички бюра за съдимост към районните съдилища и на ЦБС като се предостави правна възможност на бюрата за съдимост при районните съдилища да актуализират данните, с които разполагат.

В чл. 2, ал. 1, т. 3 от Наредбата е извършена промяна във връзка с влезлите в сила присъди, постановени спрямо български граждани като е посочено, че бюрата за съдимост съхраняват освен присъди на държави членки и присъди от държави, с които Република България има сключени двустранни договори.

С предложената нова ал. 2 се създава задължението за съдилищата да съставят бюлетини за съдимост на основание постановеното решение на окръжния съд или на Софийския градски съд, както и задължението изготвеният бюлетин за съдимост да се изпрати на бюрото за съдимост по месторождение на осъденото лице и да се въведе в специализирания модул на ЦАИС „Съдебен статус“. По този начин се гарантира пълнота на информацията относно съдебния статус на лицата.

По § 2 от проекта относно чл. 3, ал. 1:

С предложените изменения се прецизира разпоредбата с оглед постигане на пълно съответствие с чл. 1, ал. 2 от Наредбата, като освен събиране и съхраняване се предвижда данните и да се актуализират.

По § 3 от проекта относно чл. 4:

Съгласно действащата уредба искането за издаване на справка за съдимост се отправя до бюрото за съдимост по месторождение на лицето. С предлаганите изменения се премахва териториалният принцип при издаването на справката, като се предоставя възможност правоимащите органи да могат да заявяват и издават от всяко бюро за съдимост при районен съд или до ЦБС при Министерството на правосъдието. Изключение от това правило е в случай, когато се иска заверено копие на бюлетините за съдимост/бюлетините за наложени административни наказания по чл. 78а НК, същото се отправя до бюрото за съдимост по

месторождение на лицето или до ЦБС при Министерството на правосъдието, когато лицето е родено извън страната или с неизвестно месторождение.

Целта на разпоредбата е ускоряване на процеса за издаване на справки за съдимост, на досъдебното и съдебно производство.

По § 4 от проекта относно чл. 5, ал. 2:

В разпоредбата на чл. 5, ал. 2 от Наредбата е извършена промяна, която е относима към регистрирането на постъпващите бюлетини за съдимост/бюлетини за наложени административни наказания по чл. 78а от НК. Премахва се поддръжката и съхранението на хартиените азбучни указатели и хартиения входящ регистър, като остава само електронния им вариант.

По § 5 от проекта относно чл. 6, ал. 1:

Измененията в чл. 6, ал. 1 са свързани с предложените промени в чл. 2. С тях се предвижда, че бюлетин се съставя и в случаите, когато чужд съдебен акт е признат за изпълнение по реда на чл. 453-470 от НПК.

По § 6 от проекта относно чл. 7, ал. 1:

В чл. 7, ал. 1 от Наредбата се правят промени в посока разширяване на информацията, включена в бюлетина за съдимост. Това е необходимо за по-надлежна идентификация на лицето и обмен с държавите-членки.

По § 7 от проекта относно чл. 8, ал. 5:

С предложеното изменение се прецизира разпоредбата на чл. 8, ал. 5.

По § 8 от проекта относно чл. 9а:

Създадената нова разпоредба на чл. 9а урежда обмена на данни между ЦАИС „Съдебен статус“ и ЕИСПП с цел оптимизиране на работния процес и улесняване на органите на досъдебното производство.

По § 9 от проекта относно чл. 13, ал. 1:

С предложените промени се предвижда завеждане на постъпващите бюлетини за съдимост в електронен азбучен указател, като по този начин разпоредбата се привежда в съответствие с промените в чл. 5, ал. 2.

По § 10 от проекта относно чл. 14, ал. 2:

Прецизира се разпоредбата на чл. 14, ал. 2, като с промените се предвижда съхранението на сведенията за осъдени извън страната български граждани в Централното бюро за съдимост да се записват в отделен модул на ЦАИС „Съдебен статус“ – „Осъждане в чужбина“. По този начин се предоставя възможност бюрата за съдимост да могат да разполагат с присъдите,

постановени от чужди съдилища по всяко време при необходимост, а не както до момента - при поискване до ЦБС.

По § 11 от проекта относно чл. 16, ал. 1:

С предложената промяна се предвижда да отпадне задължението за отбелязвания в електронния архив при установени бюлетини за съдимост за едно и също лице, но с различни имена, тъй като при съставяне на напомнителен запис в националния регистър за съдимост автоматично се отразява и в електронния архив на системата.

По § 12 от проекта относно чл. 17:

С предлаганите изменения и допълнения в чл. 17 се предвижда вписване на допълнителни сведения относно датата на настъпване на реабилитацията по право и датата на влизане в сила на съдебния акт по чл. 87 НК, когато се касае за съдебна реабилитация. Това е необходимо за пълнота на информацията.

С предлаганата нова алинея 8 се регламентира реда за отбелязване на настъпилата реабилитация по право или постановената въз основа на съдебен акт.

По § 13 от проекта относно чл. 21, ал. 1:

С предложената промяна в чл. 21, ал. 1 се разширява кръгът на лицата, имащи право да извършват поправки и отбелязвания в бюлетините за съдимост, каквато е предвидена за ЦБС.

По § 14 от проекта относно чл. 26, ал. 1:

В чл. 26, ал. 1 от Наредбата се правят промени в посока разширяване на информацията, включена в бюлетина за наложено административно наказание по чл. 78а НК. Това е необходимо за по-надлежна идентификация на лицето и обмен с държавите членки.

По § 15 от проекта относно чл. 27, ал. 5:

С предложеното изменение се прецизира разпоредбата на чл. 27, ал. 5.

По § 16 от проекта относно чл. 27а:

Създадената нова разпоредба на чл. 27а урежда обмена на данни между ЦАИС „Съдебен статус“ и ЕИСПП с цел оптимизиране на работния процес и улесняване на органите на досъдебното производство.

По § 17 от проекта относно чл. 28, ал. 1:

С предложените промени се предвижда завеждане на постъпващите бюлетини за наложени административни наказания по чл. 78а НК в електронен азбучен указател, като по този начин разпоредбата се привежда в съответствие с промените в чл. 5, ал. 2.

По § 18 от проекта относно чл. 32:

С предложеното изменение се прецизира разпоредбата на чл. 32 с цел осигуряване на съответствие на промените в чл. 4 от Наредбата, с които се предвижда отпадане на териториалния принцип при издаване на справката за съдимост.

По § 19 от проекта относно чл. 34:

Предлаганото допълнение в чл. 34, ал. 2 предвижда само съдът по месторождение на осъденото лице да може да отбелязва настъпилата реабилитация по право, за да се избегне разминаване на информацията в хартиения и електронния бюлетин за съдимост.

С предлаганата нова ал. 3 на чл. 34 се въвеждат процедури за преразглеждане на искането при отказ за вписване на настъпила реабилитация по право и при неправилно вписана такава.

Предвиденото правомощие само съдът по месторождение да отбелязва реабилитацията по право ще гарантира еднаквото прилагане на разпоредбите на НК, като по този начин ще се избегне и противоречивата практика при издаването на свидетелство за съдимост за едно и също лице, но с различно съдържание.

По § 20 от проекта относно чл. 35:

Предлаганото допълнение в чл. 35 със създаването на нова ал. 2 предвижда в случаите, когато свидетелството за съдимост е необходимо за издаване на виза, това обстоятелство да бъде посочено, както и конкретната държава. Това е необходимо, за да може да се впише цялото съдебно минало, независимо от постановените реабилитации, както и други обстоятелства, свързани със съдебния статус на лицето.

С предложените промени в действащата разпоредба на чл. 35, ал. 5 се предвижда при подаване на заявление за издаване на свидетелство за съдимост българските граждани да представят документ за самоличност.

Предвижда се когато заявителят е чужденец, да удостовери самоличността си с националния си документ за самоличност само при условие, че не притежава издаден български документ за самоличност или за пребиваване. Това е необходимо, за да се гарантира точното отразяване на съдебния статус на лицето.

По § 21 от проекта относно чл. 35а:

С цел синхронизиране с разпоредбите на Закона за електронно управление и въведената с него фигура на посредник, се предлага промяна на чл. 35а, ал. 3 от Наредбата във връзка с издаването на електронно свидетелство за съдимост. Създава се възможност заявяването на услугата освен лично да може да се прави и чрез посредник, като в този случай е предвидено да се прикачи изрично нотариално заверено пълномощно. Изискването за прикачване на пълномощното има за цел да не се допуснат злоупотреби и предоставяне на данни както идентификационни, така и за съдебния статус на лицето на трети недобросъвестни лица.

Предлага се в случаите, когато свидетелството за съдимост е необходимо за издаване на виза, това обстоятелство да бъде посочено, както и конкретната държава. Това е необходимо, за да може да се впише цялото съдебно минало, независимо от постановените реабилитации, както и други обстоятелства, свързани със съдебния статус на лицето.

Поради обстоятелството, че кодът за достъп е заменен от QR код за достъп и електронен адрес за проверка на издаденото електронно свидетелство за съдимост, се предлага промяна в

чл. 35а, ал. 6 и ал. 8. Предлага се въвеждане на ново приложение, когато лицето е освободено от наказателна отговорност с налагане на административно наказание по чл. 78а от НК и е посочена цел по специален закон, изискващ вписване на тази информация.

Предлага се промяна в срока за съхранение на електронното свидетелство за съдимост в информационната система на МП с оглед на обстоятелството, че съдебният статус е динамична категория и е възможно да се промени на следващия работен ден. Валидността на свидетелството за съдимост е 6 месеца и не е необходимо всеки издаден документ да се съхранява за толкова дълъг срок.

По § 22 от проекта относно чл. 35б:

Предложеното допълнение в чл. 35б, ал. 2 от Наредбата има за цел привеждане в съответствие с разпоредбата на чл. 5, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност, съгласно която когато в нормативен акт са въведени изисквания, свързани със съдимостта на физическо лице, необходимите данни за българските граждани се установяват служебно от съответните органи на изпълнителната и съдебната власт, като съдебният статус се установява служебно само за българските граждани. По този начин предложената промяна се синхронизира и с разпоредбата на чл. 35а от Наредбата, съгласно която заявител може да бъде само български гражданин.

С цел гарантиране пълнота на информацията се предлага допълнение на чл. 35б, ал. 6, като се предвижда подаването на допълнителна информация за целта да е задължително.

С оглед на необходимостта в някои случаи да се направят допълнителни проверки преди да бъде издадено електронното служебно свидетелство за съдимост се предлага допълнение на чл. 35б, ал. 7.

С предлаганата промяна в чл. 35б, ал. 9 се въвежда ново приложение за електронно служебно свидетелство за съдимост на лице, което е освободено от наказателна отговорност с налагане на административно наказание по чл. 78а от НК, когато се иска във връзка със специален закон, поставящ изискване тази информация да бъде вписана в издавания документ.

С предвидените изменения на чл. 35б, ал. 12 се предлага промяна в срока за съхранение на обстоятелствата, свързани с издаване на електронното служебно свидетелство за съдимост в информационната система на МП с оглед на обстоятелството, че съдебният статус е динамична категория и е възможно да се промени на следващия работен ден. Валидността на свидетелството за съдимост е 6 месеца и не е необходимо всеки издаден документ да се съхранява за толкова дълъг срок.

С предложените промени в чл. 35б, ал. 13 от Наредбата се регламентира възможния способ за получаване на справка от лицето за заявените за него електронни служебни свидетелства за съдимост.

По § 23 от проекта относно чл. 35в:

Създадената нова разпоредба на чл. 35в урежда обмена на данни през средата RegiX при проверка на съдебния статус на лице, с цел оптимизиране на работния процес и намаляване на административната тежест.

По § 24 от проекта относно чл. 36:

С предлаганите промени в чл. 36 се гарантира пълнота на постъпващата информация към бюрата за съдимост, за да се идентифицира лицето по категоричен и безспорен начин, както и да се унифицира информацията, подавана от всички правоимащи органи.

По § 25 от проекта относно чл. 36а:

Предложените промени в чл. 36а са във връзка с предвидената интеграция между ЦАИС „Съдебен статус“ и ЕИСПП във връзка с получаването на електронна справка за съдимост, с цел оптимизиране на работния процес и улесняване на органите на досъдебното производство.

По § 26 от проекта относно чл. 38, ал. 1:

Предложените промени са във връзка с отпадането на териториалния принцип при издаването на свидетелствата за съдимост и необходимостта да се прецизира разпоредбата, като срокът бъде съобразен с оглед на това, че се налага да се предвиди събиране на информация относно изтърпяване на наложените наказания и отбелязване на реабилитация по право, ако такава е настъпила съобразно изискванията на НК.

По § 27 от проекта относно чл. 39:

В чл. 39 от Наредбата се правят промени в посока разширяване на информацията, включена в свидетелството за съдимост, за да може да се впише цялото съдебно минало, независимо от постановените реабилитации, както и други обстоятелства, свързани със съдебния статус на лицето, когато искането е свързано с издаване на виза. Промените са необходими и с цел синхронизиране с предложените изменения в чл. 35.

Също така, когато свидетелство за съдимост е заявено във връзка с изискване по специален закон и в него има ограничение за заемане на определена длъжност или професия за лица, които са освободени от наказателна отговорност за умишлено престъпление, следва това обстоятелство да бъде отразено в издаваното свидетелство за съдимост.

По § 28 от проекта относно чл. 40:

С предлаганите промени в чл. 40 се прецизират и допълват разпоредбите за обмен на данни посредством Европейската информационна система за съдимост (ECRIS). По този начин ще се предостави възможност на органите на досъдебното и съдебното производство да разполагат с цялото съдебно минало на привлеченото под наказателна отговорност лице, както за присъдите, постановени на територията на Република България, така и в рамките на ЕС. Въвеждането на тази информация в справките за съдимост ще спомогне органите за правилна индивидуализация на наказанието.

По § 29 от проекта относно чл. 43:

Създадената ал. 2 предвижда предоставяне на информация за автентичността и достоверността на издаденото свидетелство за съдимост. С предложеното допълнение в чл. 43 се цели да не се допусне възможност за създаване на свидетелство за съдимост с невярно съдържание, което да бъде използвано пред трети лица.

По § 30 от проекта относно чл. 45:

С предлаганата промяна в чл. 45, ал. 1 се въвежда ново приложение за свидетелство за съдимост на лице, което е освободено от наказателна отговорност с налагане на административно наказание по чл. 78а от НК, когато се иска във връзка със специален закон, поставящ изискване тази информация да бъде вписана в издавания документ.

По § 31 от проекта относно чл. 48, ал. 2:

С предложеното изменение се прецизира разпоредбата на чл. 48, ал. 2, за да се осигури технологично време на централния орган за обмен на данни за съдимост за обработка на съобщението към съответната държава.

По § 32 от проекта относно чл. 50:

С предложените изменения се прецизират разпоредбите на чл. 50, ал. 3 и ал. 4 с оглед промени в предходни разпоредби.

По § 33 от проекта относно чл. 50б:

Предложените изменения са с цел коректно препращане към съответните приложения.

По § 34 от проекта относно чл. 50д:

С предложените промени в чл. 50д, ал. 2 се прецизират разпоредбите за обмен на данни с държавите-членки на ЕС относно български присъди, постановени спрямо граждани на трети държави, което ще допринесе за коректното изпълнение на задълженията, произтичащи от Регламент (ЕС) 2019/816.

Предложените промени в чл. 50д, ал. 3 от Наредбата детайлизират процедурата по търсене, предаване и премахване на файлове за пръстови отпечатъци, портретни снимки посредством идентификационните данни от бюлетините за съдимост.

Създава се нова ал. 5, която осигурява условия за прилагането на Регламент (ЕС) 2018/1240 на Европейския парламент и на Съвета от 12 септември 2018 година за създаване на Европейска система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS) и за изменение на регламенти (ЕС) № 1077/2011, (ЕС) № 515/ 2014, (ЕС) 2016/399, (ЕС) 2016/1624 и (ЕС) 2017/2226 (ОВ, L 236/1, 19.09.2018, стр.1-71).

По § 35 от проекта относно чл. 50е:

Предложените промени в чл. 50е, т. 2 и т. 3 имат за цел прецизиране на разпоредбите, като се детайлизират процесите по заличаване на записи от регистъра.

По приложенията от Наредбата:

Във връзка с предлаганите промени в текстовете на Наредбата се налага преномериране на част от приложенията и въвеждане на нови приложения.

4. Очаквани резултати от прилагането на акта.

4. Очакваните резултати от прилагането на измененията и допълненията на Наредба № 8 от 2008 г. са:

- Облекчаване на дейността на органите на досъдебното и съдебното производство във връзка с индивидуализиране на наказанията;
- Ускоряване на процеса по издаване на справки за съдимост, водещо до по-икономичен и ефективен процес на работа на органите на досъдебното и съдебното производство;
- Улесняване на гражданите, държавните и общинските органи и институции, предвидени в Наредбата и облекчаване на административната тежест.

5. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба.

За прилагането на разпоредбите на НИД на Наредба № 8 от 2008 г. няма да са необходими финансови и други средства. Предложеният проект на акт няма да доведе до пряко и/или косвено въздействие върху държавния бюджет.

6. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз.

Проектът на НИД на Наредба № 8 от 2008 г. не съдържа разпоредби, транспониращи актове на Европейския съюз, поради което не е приложена таблица за съответствие с правото на Европейския съюз.

Проектът на наредбата е свързан с осигуряване на условията за прилагането на следните актове на Европейския съюз:

- Регламент (ЕС) 2019/816 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 година за създаване на централизирана система за установяване на държавите членки, разполагащи с информация за присъди срещу граждани на трети държави и лица без гражданство (ECRIS-TCN), с цел допълване на Европейската информационна система за съдимост и за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1726;

- Регламент (ЕС) 2018/1240 на Европейския парламент и на Съвета от 12 септември 2018 година за създаване на Европейска система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS) и за изменение на регламенти (ЕС) № 1077/2011, (ЕС) № 515/2014, (ЕС) 2016/399, (ЕС) 2016/1624 и (ЕС) 2017/2226.

На основание чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове срокът за провеждане на обществените консултации се определя на 30 дни.